

**Ryčio Martikonio,
Lietuvos Vyriausybės atstovo Konvente dėl Europos Sąjungos ateities,
pasisakymas plenariniame Konvento posėdyje**

2002 m. liepos 11 d., Briuselis

Pone Pirmininke,
Mieli kolegos,

Mažiau nei po dvejų metų Lietuvos strateginė padėtis iš esmės pasikeis: po keletos mėnesių Lietuva taps NATO ir ES nare, taip tarptautinėje arenoje įžengdama į naujos kokybės etapą. Baltijos šalys aiškiai supranta, jog narystė NATO ir ES papildo viena kitą. Mano atstovaujama šalis jau dabar išivaizduoja save kaip rimtą ir atsakingą Europos bei transatlantinės bendrijos narę. Tai atsispindi ir mūsų veiksmuose.

Užduotis sustiprinti ES išorinę politiką sutampa su mūsų šalyje vykstančiomis diskusijomis apie tai, kaip Lietuvos užsienio politikos kryptis efektyviausiai įjungti į Europos statinį. Prezidiumas pateikė mums teisingus klausimus, tačiau greitų ar lengvų atsakymų į juos nėra. Leiskite išsakyti porą trumpų pastebėjimų.

Jei kalbėsime apie mūsų bendrus interesus, sutinku su tais, kurie pabrėžia, jog ES vaidmuo pasaulyje prasideda nuo jos kaimynystės politikos. Nesvarbu, ar tai būtų Rytų, Šiaurės ar Pietų kryptys. Tačiau stabtelkime prie to, ką Lietuva išmano geriausiai – Rytų kryptį, nes būtent per santykius su mūsų Rytų kaimynėmis Rusija, Ukraina ir Baltarusija bus išmėginta mūsų politinė valia, darna bei mūsų veiksmų lankstumas ir poveikis. Reikėtų toliau plėtoti “platesnės Europos” sampratą, sudarant sąlygas konkretiems partneriams pritaikyti konkrečias strategijas. Sekundeį susimąstykime apie Rusijos Kaliningrado srities situaciją, kur svarbiausiais klausimais išlieka bendradarbiavimas per sienas, energetika, aplinkosauga, laisvas prekių ir žmonių judėjimas. Čia Lietuvos pastangos bei patirtis jau tapo svarbia “regioninės *acquis*” dalimi. Mes turime puikią progą kartu su Rusija užtikrinti šio “pilotinio projekto” sėkmę, bet tam reikia darnių ES veiksmų.

O dabar šiek tiek apie “mechaniką”: kas geriausiai pasirengęs dirbti Europos interesų labui? Kaip mums pasiekti situaciją, kad būtų “visi už vieną ir vienas už visus”? Tarybos ir Komisijos priešpastatymas yra neteisingas kelias. Taip pat neteisinga priešpastatyti aukštąjį atstovą ir Išorinių reikalų komisarą. Reikia, jog abi institucijos dirbtų kartu, o tai įmanoma pasiekti tik ES institucijų glaudaus bendradarbiavimo dėka. Mano nuomone, tokio bendradarbiavimo pavyzdys yra ES užsienio prekybos politika.

Jei kai kuriuos iš mūsų glumina “Bendrijos metodo” taikymas ES išorinei politikai, pabandykime permąstyti patį metodą. Mano Vyriausybei svarbu, kad būtų pasiektas pragmatiškas galutinis rezultatas. Galutinis rezultatas – tai Sąjunga, kuri bus gerbiama pasaulyje ir kurios piliečiai bei valstybės didžiuosis būdami jos nariai.